

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

ДО: Г-ЖА МЕГЛЕНА КУНЕВА
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ
И МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА

Относно: мотивирано предложение за включване на темата за инвестициите в децата като част от приоритетите по време на българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 г.

Уважаема г-жо Кунева,

Национална мрежа за децата е обединение на 137 граждански организации и съмишленици, работещи със и за деца и семейства в цялата страна. Насърчаването, защитата и спазването на правата на детето са част от ключовите принципи, които ни обединяват. Ние вярваме, че всички политики и практики, които засягат пряко или косвено децата, следва да се изготвят, прилагат и съблюдават, като се взема предвид принципът за висшия интерес на децата и с активното участие на самите деца и младежи.

От началото на 2018 година България ще поеме председателството на Съвета на Европейския съюз за първи път след приемането на страната в Съюза и редица анализатори определят тази задача като най-голямото предизвикателство за страната ни от онзи момент насам. Председателството е съществен етап от развитието на България като пълноправен член на ЕС, а приоритетите, които страната ни ще избере да изведе на преден план, ще дадат ясен индикатор на институциите, както на национално, така и на европейско ниво, кои сектори са най-важни за нас и следователно кои политики ще се намират във фокуса на бъдещите ни усилия.

С настоящото мотивирано предложение от Национална мрежа за децата бихме искали да изразим позицията си, че **един от политическите приоритети, за които българското председателство трябва се застъпи, е инвестирането в децата**, защото вярваме, че то е не по-малко важно от инвестирането в конкретни икономически сектори или в изпълнението на важни геополитически цели. Това становище се подкрепя от редица изследвания, които доказват, че **инвестициите в децата, особено в ранното детско развитие, са с много по-висока обществена възвращаемост от инвестициите в повечето други сфери**¹.

В Национална мрежа за децата вярваме, че децата израстват с и научават това, което са изпитали² и особено днес, в смутните времена, в които живеем, инвестирането в тях като

¹ Carneiro P.M., и Heckman, J.J. (2003 г.), Human Capital Policy (Политика по отношение на човешкия капитал), IZA Discussion. Документ № 821.

² Децата научават това, с което живеят, Дороти Холт, приложение 1 към настоящото писмо

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

бъдещите граждани на България и Европа е най-ефективният и ефикасен начин за изграждане на една единна в многообразието Европа, която работи системно и целенасочено за преодоляване на социалните и икономическите неравенства между отделните региони и държави членки, както и за постигане на своите цели за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Деца са едни от най-засегнатите от бедността и социалното изключване и са по-уязвими към техните последствия. През 2015 г. повече от едно на всеки четири деца в Европа (27.7%) е в риск от бедност или социално изключване докато за България този показател е почти двойно по-висок – 45,2% – което означава, че страната ни се подрежда сред първенците в тази непрестижна класация. През 2014 г. седем страни, сред които и България, чрез специфичните за страните препоръки, бяха призовани да увеличат усилията си за намаляване на детската бедност, което е аргумент за важността на темата не само за България, но и за други държави членки. Препоръките към България за 2015 и 2016 година също правят връзка с темата, както и с последиците от изключването на маргинализирани общности и уязвими групи.

Както се посочва в Препоръката на Европейската комисия от 20 февруари 2013 г. „Инвестициите в децата — изход от порочния кръг на неравностойното положение“ (2013/112/ЕС), децата, които растат в бедност или социално изключване, се справят по-зле в училище, имат по-лоши здравни индикатори и по-ниски шансове да реализират пълния си потенциал спрямо техните връстници, които не са в тази рискова група.

Препоръката предлага конкретни стъпки за увеличаване на инвестициите в децата като препоръчва на страните, членки на ЕС, да разработят интегрирани стратегии, почиващи на три основни стълба: достъп до адекватни ресурси; достъп до качествени и финансово постижими услуги и право на децата на участие.

В допълнение, през 2013 г. Европейската комисия (ЕК) призовава страните да дадат приоритет на социалните инвестиции и да модернизират своите социални системи, включително и да се борят с детската бедност като възприемат интегриран подход към съобразените с децата социални инвестиции. Пакетът за социални инвестиции, представен от Комисията, е изготвен въз основа на анализ на данни (напр. Прегледа на заетостта и социалното развитие в Европа за 2012 г – вж. [IP/5/13](#)) и съществуващи добри практики, които показват, че държавите членки с траен ангажимент към социалните инвестиции — т.е. към помощи и услуги, които подобряват уменията и капацитета на хората — имат по-нисък процент на изложените на риск от бедност или социална изолация, по-високи образователни постижения, по-голяма заетост, по-нисък дефицит и по-висок БВП на глава от населението. Според ЕК, инвестициите в децата и младите хора са особено ефективно средство за изкореняване на предаваните от поколение на поколение бедност и социална изолация и за увеличаване на възможностите на по-късен етап в живота.³

³ Социални инвестиции: Комисията призовава държавите членки да се концентрират върху растежа и социалното сближаване, 20 февруари 2013 г.

<http://europa.eu/rapid/press-release IP-13-125 bg.htm>

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Поради всички тези причини, **от Национална мрежа за децата се обръщаме с апел към Вас, като ръководител на Националния щаб и Националния център по подготовката и провеждането на българското председателство на ЕС през 2018 г., да приоритизирате темата за инвестирането в децата.**

Отразявайки основните принципи на Конвенцията на ООН за правата на детето (КПД), под които всички страни, членки на ЕС са се подписали, от Национална мрежа за децата вярваме, че **изграждането на приобщаващи, стабилни, демократични и проспериращи общества започва с отстояването на правата на децата и инвестирането в тяхното бъдеще.**

В случай на интерес към включване на предложението в проекта на програмата с предлагани приоритети по време на българското председателство, **заявяваме нашата готовност да подкрепим планирането и реализирането на възможни конкретни дейности и инициативи както на национално ниво в България, в партньорство със 137-те организации-членове на Национална мрежа за децата, така и на европейско, където вярваме, че можем да разчитаме на подкрепата на Европейската мрежа за промотиране правата и благосъстоянието на децата [Eurochild](#), на която сме национална партньорска мрежа за страната и която има подобни изградени партньорства с мрежи и организации от всички държави членки в ЕС.**

Надяваме се предложението ни да бъде одобрено и моля, не се колебайте да се свържете с нас, в случай, че имате някакви въпроси и/или нужда от допълнителна информация.

С уважение,

Георги Богданов
Изпълнителен директор
Национална мрежа за децата